

Rozliczanie czasu służby funkcjonariuszy działu ochrony w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej.

Przepisy/materiały:

- Wytyczne do pisma nr BO.532.1.2020.ATO z dnia 05 lutego 2020 roku.
- Ustawa o Służbie Więziennej z dnia 9 kwietnia 2010 roku.

Informacje wstępne

Obniżenie normatywne - czas wolny od służby wynikający z zasady przeciętnego 40 godzinnego tygodnia służby w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Książka rozkładu służby – grafik pełnienia służby funkcjonariuszy działu ochrony.

Informacje ogólne

Czas służby wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym od 1 stycznia do 30 czerwca danego roku oraz od 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku. Rozkład czasu służby wprowadza przełożony. Tygodniowy czas służby łącznie z przedłużonym czasem służby nie może przekraczać przeciętnie 48 godzin w przyjętym okresie rozliczeniowym. Kierownik jednostki organizacyjnej określa godziny rozpoczęcia i zakończenia służby w jednostce organizacyjnej oraz na poszczególnych stanowiskach służbowych, uwzględniając potrzebę dostosowania czasu służby do potrzeb tej jednostki, do czasu pracy innych jednostek organizacyjnych, urzędów i organów współdziałających z jednostką organizacyjną.

Książka rozkładu służby

Kierownik działu ochrony lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz zobowiązany jest do opracowania i przedstawienia funkcjonariuszom książki rozkładu służby z takim wyprzedzeniem, aby funkcjonariusz kończący służbę nocną miał możliwość zapoznania się z grafikiem ochronnym z minimalnym, czterodniowym wyprzedzeniem. W każdy dzień roboczy, poprzedzający dni wolne, należy umożliwić funkcjonariuszowi zapoznanie się z grafikiem ochronnym z wyprzedzeniem dodatkowo uwzględniając te dni wolne. Każdy funkcjonariusz po zakończeniu służby zobowiązany jest do zapoznania się z obowiązującą w jednostce organizacyjnej książką rozkładu służby.

Kierownik działu ochrony lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz, zobowiązany jest do umożliwienia funkcjonariuszom zapoznania się z obowiązującą ich książką rozkładu służby. Zapoznanie następuje w sposób przyjęty w jednostce organizacyjnej. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian w książce rozkładu służby, w czasie gdy funkcjonariusz miał dzień lub dni wolne, pomiędzy zakończoną, a kolejną zaplanowaną służbą, kierownik działu ochrony lub inny wyznaczony przez niego funkcjonariusz zobowiązany jest do poinformowania o rodzaju i zakresie wprowadzonych zmian, w sposób przyjęty w jednostce organizacyjnej. Funkcjonariusza powiadamia się o zmianie jego planu rozkładu służby w sposób przyjęty w jednostce organizacyjnej. W sytuacji stawienia się funkcjonariusza do służby w dzień, w którym udzielono mu czasu wolnego, kiedy nie miał możliwości zapoznania się lub nie został o powyższym poinformowany, należy zapewnić mu możliwość pełnienia służby w pierwotnym obowiązującym go wymiarze czasu służby. Obniżenie normatywne może być modyfikowane tylko i wyłącznie przez prowadzącego system planowania i ewidencji czasu pracy.

Do ostatniego dnia poprzedzającego planowany okres rozliczeniowy, przekłada się wydrukowane dni obniżenia normatywnego dla poszczególnych systemów służby i przekazuje do zapoznania funkcjonariuszom w sposób przyjęty jednostce organizacyjnej. Funkcjonariusz ma obowiązek zapoznania się z planowanym obniżeniem normatywnym czasu służby.

Dla zapewnienia w sposób ciągły służby na stanowiskach, na których wymagane jest utrzymywanie pełnienia służby w sposób nieprzerwany lub w związku z koniecznością realizacji innych zadań służbowych, możliwe jest wyznaczenie funkcjonariusza do pełnienia służby w dniu, w którym zaplanowane miał obniżenie normatywne.

Kierownik ochrony lub upoważniony funkcjonariusz ma obowiązek tak zaplanować służby funkcjonariuszom, aby łączny czas służby odpowiadał ustawowemu wymiarowi godzin w sześciomiesięcznym okresie rozliczeniowym.

Zmianowość

Wielozmianowy rozkład czasu służby- pełnienie służby na stanowiskach dwuzmianowych lub czterozmianowych. Funkcjonariusz pełni służbę w jednozmianowym rozkładzie czasu służby przez 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Funkcjonariuszom pełniącym służbę w systemie wielozmianowym ustala się obniżenie normatywne, które dopasowuje wymiar ich do czasu służby funkcjonariuszy pełniących służbę w systemie jednozmianowym w okresie rozliczeniowym.

Dzień wolny dla poszczególnych systemów w okresie rozliczeniowych:

- a) Jednozmianowy – jest to sobota, niedziela i święta.
- b) Dwuzmianowy – są to 24 godziny od zakończenia doby oraz obniżenie normatywne, które wyznacza przełożony w celu zapewnienia przeciętnego 40 – godzinnego tygodnia służby w przyjętym okresie rozliczeniowym.
- c) Czterozmianowy – są to kolejne 24 godziny od zakończenia doby rozpoczętej od godziny w której funkcjonariusz objął służbę w porze nocnej oraz obniżenie normatywne, które wyznacza przełożony w celu zapewnienia przeciętnego 40 – godzinnego tygodnia służby w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Obecność i nieobecność w służbie

Obniżenie normatywne ustalane jest zawsze przed rozpoczęciem okresu rozliczeniowego. Obniżenie normatywne może ulec modyfikacji wyłącznie w przypadku:

- a) zmiany systemu pracy przez funkcjonariusza lub przejścia na inną zmianę;
- b) zmiany terminu planowanego urlopu wypoczynkowego na wniosek funkcjonariusza lub przełożonego;
- c) zbiegu uprawnień wynikających z obniżenia normatywnego oraz opieki wynikającej z art. 188 kodeksu pracy. W takiej sytuacji należy udzielić wolnego z art. 188 kodeksu pracy, a obniżenie normatywne przenieść na inny dzień.

Niedopuszczalne są sytuacje modyfikowania obniżenia normatywnego, w przypadku przedłożenia zwolnienia lekarskiego. Taka sytuacja powinna być niezwłocznie wyjaśniona i należy powiadomić przełożonych funkcjonariusza (prowadzącego system planowania i ewidencji czasu pracy), który tej modyfikacji dokonał.

Wymiar czasu pracy w 2022 r.

Obowiązujący pracownika wymiar czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym oblicza się na zasadach określonych w art. 130 § 1-2 K.p., przy czym dla zatrudnionych w ruchu ciągłym stosuje się regulacje wynikające z art. 138 § 3-5 K.p. Zgodnie z pierwszą z powołanych metod, w tym celu należy:

- pomnożyć 40 godzin (norma tygodniowa) przez liczbę tygodni przypadających w okresie rozliczeniowym, następnie
- dodać do otrzymanej liczby godzin iloczyn 8 godzin (norma dobową) i liczby dni pozostałych do końca okresu rozliczeniowego, przypadających od poniedziałku do piątku (tzw. dni wystających), dalej
- odjąć od otrzymanego wyniku 8 godzin za każde święto występujące w okresie rozliczeniowym i przypadające w innym dniu niż niedziela.

Święta zostały wymienione w ustawie z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920). W 2022 r. święta przypadające w innym dniu niż niedziela, obniżające wymiar czasu pracy, wypadają:

- 1 stycznia (sobota) - Nowy Rok,
- 6 stycznia (czwartek) - Święto Trzech Króli,
- 18 kwietnia (poniedziałek) - drugi dzień Wielkiej Nocy,
- 3 maja (wtorek) - Święto Narodowe Trzeciego Maja,
- 16 czerwca (czwartek) - dzień Bożego Ciała,
- 15 sierpnia (poniedziałek) - Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny,
- 1 listopada (wtorek) - Wszystkich Świętych,
- 11 listopada (piątek) - Narodowe Święto Niepodległości,
- 26 grudnia (poniedziałek) - drugi dzień Bożego Narodzenia.

6-miesięczny okres rozliczeniowy od 01 stycznia do 30 czerwca 2022 r. Wymiar czasu pracy wynosi 992 godziny.

Styczeń 152 godz. (19 dni pracy)
Luty 160 godz. (20 dni pracy)
Marzec 184 godz. (23 dni pracy)
Kwiecień 160 godz. (20 dni pracy)
Maj 168 godz. (21 dni pracy)
Czerwiec 168 godz. (21 dni pracy)
Razem: 992 godz. (124 dni pracy)

6-miesięczny okres rozliczeniowy od 01 lipca do 31 grudnia 2022 r. Wymiar czasu pracy wynosi 1016 godzin.

Lipiec 168 godz. (21 dni pracy)
Sierpień 176 godz. (22 dni pracy)
Wrzesień 176 godz. (22 dni pracy)
Październik 168 godz. (21 dni pracy)
Listopad 160 godz. (20 dni pracy)
Grudzień 168 godz. (21 dni pracy)
Razem: 1016 godz. (127 dni pracy)

Wymiar czasu pracy w 2022 r. – podsumowanie

- Od 01 stycznia do 30 czerwca 2022 r. wymiar czasu pracy wyniesie 992 godziny.

- Od 01 lipca do 31 grudnia 2022 r. wymiar czasu pracy wyniesie 1016 godzin.
- Każde święto występujące w okresie rozliczeniowym i przypadające w innym dniu niż niedziela obniża wymiar czasu pracy o 8 godzin.
- W 2022 r. wystąpiło jedno święto przypadające w sobotę (1 stycznia - Nowy Rok), za które pracodawca musiał oddać dodatkowo dzień wolny.
- Wymiar czasu pracy w okresie rozliczeniowym jest taki sam dla każdego pracownika, bez względu na system czasu pracy, w jakim pracuje, oraz bez względu na to, czy pracuje zawsze w tych samych czy w zmiennych dniach i godzinach.
- Po zakończeniu okresu rozliczeniowego możemy sprawdzić stan wypracowanych godzin.
- Jeśli od 1 stycznia do 30 czerwca funkcjonariusz wypracuje 1050 godzin, a norma wynosi 992 godziny to aktualny stan godzin ponadnormatywnych wyniesie 58.

Zgodnie z art.121 ust.1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej czas służby wynosi przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku oraz od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia danego roku.

Zgodnie z art.131. ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art.121 ust.1 funkcjonariuszowi przysługuje:

- 1) w okresie rozliczeniowym czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo
- 2) po zakończeniu okresu rozliczeniowego rekompensata pieniężna, o ile w terminie 10 dni od dnia zakończenia okresu rozliczeniowego nie wystąpi z wnioskiem o udzielenie czasu wolnego od służby w tym wymiarze.

W związku z powyższym funkcjonariusz ma prawo wyboru sposobu rozliczenia czasu służby za dany okres rozliczeniowy.

Rekompensata pieniężna.

Zgodnie z art. 195b ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej rekompensata, o której mowa w art. 193 ust. 1 pkt 7, za jedną godzinę służby stanowi 1/172 miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego funkcjonariuszowi na stanowisku zajmowanym w ostatnim dniu okresu rozliczeniowego, o którym mowa w art.121 ust.1, lub w ostatnim dniu służby za każdą godzinę służby przekraczającą normę, o której mowa w art. 121 ust. 1. Łączny czas służby przekraczający normę w danym okresie rozliczeniowym zaokrągla się w górę do pełnej godziny.

Art. 195b ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej należną rekompensatę pieniężną, o której mowa w art. 193 ust. 1 pkt 7, wypłaca się do końca kwartału następującego po okresie rozliczeniowym, lecz nie później niż do dnia ustania stosunku służbowego funkcjonariusza.

Opracował: Andrzej Zieja Zarząd Okręgowy w Olsztynie